

فہرست

ہر شہر عربی ابتدا سیلہ اون بشتہ نشر اول نور

جلد ۵ - جزو ۴۹ [فی قرۃ ذی الحجہ سنہ ۱۳۰۳] نسخہ سی ۳ غروش

قيلان اسباب بيننده كي فرق اوقدر جزئيدركه علم تشریح متجربينك هيج
بری آني تشخيص و تعيين ايده من . بوخصوص عادتا غبي بر آدمك دماغك
غایت ذكي بر آدمك بيننه مشابه اولسنه بگزر .

(مابعدی صکره)

بيوك فرهدريقك خصوصيت احوالی

چكلزده روسيا سرای حكمداريسي خزينه اوراقی ايچنده ظهور
ايدن بر (دفتر خاطرات) بودفعه آلمانايده تمثيل ونشر اولمشدر .
بوخاطرات بيوك فرهدريقه اوقات خاليه سنده كتاب اوقومغه مأمور
اولان هانری دوقات نام ذات طرفندن ضبط اولمشدر .

مشار اليه فرهدريق ۱۷۵۵ سنه سنده (وزل) طرفنده بولسان بر
فرقه عسكريه بي تفتيش ايتدكدن صكره لهستان قراينك موسيقيجي باشيسي
نام وقيافت مستعاريله آمستردامه برتزه سياحتی اجراسنی تصميم ايدر .
(اوترههت) دن بنديگي صندالده بر دلی قانلی يه تصادف اتمگله فرهدريق ،
مرقوم ايله مكالمه گيريشهرك كنديسنك ذكاسندن فوق العاده محفوظ اولور .
بودلی قانلی اسويچره اهالي سندن هانری آلکساندر دوقات استنده بری
ايدی كه اوصرده (اوترههت) مكتب عالي سنده تحصيل اوزره بولتيوردی .
اوج سنه صكره ، یعنی ۱۷۵۸ سنه سی مارتنده دوقات قرالك كتابچيسي
صفيله بره سلاو اردوگاهنده اثبات وجود ايتمشدر .

دوقات فرهدريقك فوق الغايه امنيت و محبتی قزائمش و قرالك عادتا
همدم ومصاحبي بولمخش اولديغندن بيوك فرهدريقك هر سفرنده كنديسيله
برابر بولنه رقی بو مأموريتنی صلحك انعقادندن صكره دخی ، یعنی ۱۷۸۰
سنه سينه قدر محافظه ايتمشدر .

مومی اليه ۱۷۵۸ سنه سندن ۱۷۶۳ سنه سينه قدر گذران ايدن

مخاربات انسانده تصادف ایتدیگی احوالی روزنامه سینه قید ایتمش وقره .
 دریقک وفاتندن صکره باشلیجه لری قوال ایله اولان مکالماتندن و مشار الیهک
 مخصوصاتندن عبارت بولان فقره لری جمع ایله بر خاطرات تألیف ایشدر .
 ایسته بو خاطرات تمام بر عصر مدت خزینه اوراقک بر کوشه سنده
 و غبار نسیان آلتده قالدقدن صکره کچن سینه فره دریقک بعض آثارینی
 تحری صره سنده میدانه چیقمش و مشار الیهک خصوصیت احوالی مراق
 ایدنلر ایچون پک چوق غرائب حکایاتی ناطق بولغشدر .
 مجموعه مزده دو قاتک خاطراتی عینله ایراد ایده جک دگلز، یالکز
 موجب حظ و استفاده اولان بعض وقایع لطیفه سنی نقل ایده جکر .

§

« بیوک فره دریق ۱۷۵۵ سنه سنده آلا یلری ققتیش و معاینه ایچون
 وزل شهرینه عزیمتله اوراده کی ایشنی بتیردکن صکره فننگه کچرک
 آمستردام شهرینی گورمک آرزو سینه دوشدیگندن، یانده یالکز استحکام
 میرآلانی دوبالای ایله برده اوشاغی اولدینی حالد حدودی کچر .

« بوسیاحت حقنده اوزمان اوراق حواشک اعلان ایتدکاری
 شیلردن بوراده بحث ایده جک دکلم . یالکز قرالک لسانندن ایشدیگم بر
 فقره نی نقل ایده جگم که بوسیاحتک الگ غریب وقایعندندر .

قرال آمستردام شهرینه مواسلتدن صکره شهر مذکورده غایت نفیس
 رسماره مالک زنگین براختیار بولندیغنی استخبار ایتکله الواح تصاویری
 گورمک آرزو سیله اختیارک خانه سینه گیدر . معتاد اولان مراعتدن صکره
 اختیاره دیرکه :

— غایت نفیس تصویرلره مالک اولدیغکری خبر و یردیله ایتدم .

— اوت ! آدیغکر خبر طوغریدر .

— بورسملری تماشا ایتکلمه مساعده ایدرمیسکر ؟

— سز کيسگر افندم ؟ زيرا شخصگري هيچ طانيورم .
 — بنده گز لهستان قرانك موسيقي جي باشيسي یم افندم .
 — اويله ايسه بك اعلا موسيقي جي باشي افندی . قولگزرده خد-
 متگزه حاضرم . فقط بوصباح غائب ايدہ جك وقتم يوق . اوگله دن صگره
 تشریف ايدہ بيليرسگر .

قرال اويله دن صگره تکرار اختيارك خانه سنه کيدر ايسه ده خدمتکار-
 لرندن بری افنديسي نامنه اوله رق « موسيقي جي باشي افندی ! بزم افندی
 صنايع نفيسه دن فقط موسيقي يي هيچ سومديگي ايجون بر موسيقي جي ايله
 ملاقاتدن پک زياده صقيه جغني بيلديگندن ذات والارينه بو حقيقتي افهام
 ايتمکلگمزي امر ائلشدر . » دهرک قيوبي قابوب ايجري چکل مشدر .

دوقات فرهدريق ايله ايلک ملاقاتني شويله حكايه ايدسيور :
 خصوصات بشريه اوزرنده بيوك برتأثير اجرا ايدن تصادفادن بری
 سايه سنده قرالک اوتره هت شهرينه عزيمت ايجون راكب اولديني کوچك
 سفينه يه اولجه بنده گيرمش ايدم . قرال سفينه نك اوافق قاره سني طومش
 ايدى . قاره ده اوطوردني صره ده طيشاروده بنم گزندىگي گورمگله ديدى كه :
 — اسمگر ندر افندم ؟ بورايه بيورگر . بوراسى شمدي بولنديغگر
 يردن ده ايني در .

گيروب گيرمامك امرنده بر لحظه تردددن صگره نهايت ايجري
 گيردم . مشار اليه بوليتقه ، فلسفه ، واديان دن واوروپا حكومات و حكمدارا .
 نندن بحث ايتدى . مشار اليه اوروپا ممالكي حقنده اوقدر معلومات مكمله
 ابراز ايدسيور ايدى كه براز اول فلنك حقنده معلوماتي اولديغني سويلش
 اولمسندن كنديسنه بوسوزيني اخطار ايتمكه و او مملكتي ايجنده ياشامش
 ارباب تدقيق قدر بيلديگني سويلگه مجبور اولدم .

قرال ديدى كه :

— دائماً صویه معروق اولان بو مملکتده نصل یشایه بیلورسکیز ؟
بوراده دها چوق زمان بولنه جقمیسکیز :

— خیر افسدم ! یالکیز اوتردهتده بولنان مکتب عالی یه بر از وقت
دوام ایتک آرزوسندیم . اوتردهتده معلین مشهوره دن وهسلینک درسنی
دیگله دکدن صکړه تحصیل اکیال ایتش بولنه جنم .

— بو آدمک پک چوق دفعه مدحنی ایشتم . لکن شوراسنی اینی
یتلیسکیز که بو حریفارک اکثری تطبیقات کورمماش ارباب نظریاتدن برر
احمقدر . بلکه بو آنردن بر از اهون اوله لی، چونکه اسمی (وهسلنیوس)
اوله جفنه وه سلینغ بولنیور . [۱]

بند اوتردهته کتمکده اولدنیمن اورایه مواصلته قدر برلکده بولنه لم .
اینی قونشورز . »

فی الحقیقه مشار الیه مشاهیر ادبادن وولفه و بعض مسائل فیلسوفیه یه
دائر پک چوق ملاحظات سرد ایلدی . حتی دیدی که :

— باقیز ! بنم بوگی شیلره اولدجقه وقوف و ارذر . بونلری عهد
شبا بمده پک چوق مطالعه ایلدم . ابوینم تحصیل ایچون اولان آرزومی هچ
تحسین ایتمز لرایدی . حال بوکه بن ابوینمی اغفال ایدره ک پک چوق شیلر
تحصیل ایتدم . شمعی ایسه آنلری تحصیلمدن طولانی هچ پشیمان دکلم .
باخصوص انسان ممنوع اولان احوالده پک مهالک طاوراندیغندن آرزو ایتدیگم
شیلری عادتاً بر عشق ایله تحصیل ایدردم . اک زیاده جاهل قالدیغم فن
پولیتیکه فیدر . چونکه بوفن آلداتق اساسی اوزرینه مؤسس اولدیغندن
طبیعتم آنکله بر درلو امتزاج ایدمه دی .

بومصاحبت اشناسنده اوتردهته مواصلت ایلدک . قرال بکا دیدی که :

[۱] فره دریق بو قولیسه او زمانک مکتب عالی سی معلینک لانیجده اولان
انهاکرینه اعتراض ایدیوردی . چونکه اسملر نه بیلل لانیجده تقلید ایچون تحریفات
اجراسی موده اولمش ایدی . [لطابع]

— الله اصمارلوق عزیزم ! بردها بوشهردن کچمکلکم میسر
اولورسه سزگله تکرار گوریشورم . و اووقته قدرده عافیتکره دائر استخباراتدن
فارغ اولمام . اگر اوتلده برطعام ایتمک ذوقکزر ایسه سزی اینجه جگم اوتله
دعوت ایدرم . سزی جوق آلیقویم ، چونکه کجه بوله جیقه جغم . «
بشقه بریده ایتم اولدیغندن قرالک دعوتنه اجابت ایده مدم . قرال
صباحلین آلافرانقه ساعت اوچده [آرناهامه] متوجها عزیمت ایلدی . مشارالیه
کندیسنک پروسیاقرالی اولدینی مملکت ایچنده شایع اولمش بولندیغنی و [آرناهام]
بلدیہ رئیسینک کندیسنی رسماً استقباله جیقه جغنی اوشاغندن استخبار ایتمکله
میرآلای بالی بی کندی عری به سنده براقه رق کندیسی آرقه دن گلان اشیا
عری به سینه بیتر . شهره تقرب ایتدکلرنده بلدیہ رئیس و جوه بلده ایله برابر
میرآلای بالینک عری به سینه یاقلاشهرق برنطق ایزاد ایتدکلدن صکره نطقنه
« یارب سکنا شکر اولسون که نهایت پروتستان مذهبنک مدافعی گورمک شرفنه
« نائل اولدق . » سوزیله ختام ویر . «
اشیا عری به سنده بولان قرال قهقهه ایله خنده ناک اولمامق ایچون
پک چوق جبر نفس ایشلدن . «
گوزوشمش اولدیغ لهستان قرالنک اوزکی و صاحب معلومات
موسیقہ جی باشینسنک پروسیا قرالنک کندیسی اولدیغنی ایتسی گونی خبر
آدم . آلتی هفته صکره (پوتسدام) دن نامه بر مکتوب ظهور ایلدی . قرال
بنی نزد حشمتپناهیسنه دعوت ایدیور ایدی . «
(مابعدی صکره)

بارود واسلحه ناریه

چینیلر ایله هندلیلر و سائر اقوام شرقیه بیننده بارودک پک اسکی
وقتاردن برو استعمال اولندیغی اکثر تاریخلرده محکی ایسه ده بونک زمان
ایجادیلہ هانگی قوم آره سنده اختراع اولندیغی صورت قطعیه ده معلوم دکلدر .